

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน และเปรียบเทียบแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีมาตรฐานวิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการกับผู้ชำนาญการพิเศษและประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามตามระเบียบวิธีวิจัย โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการเก็บวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่ปฏิบัติราชการในปีการศึกษา 2549 จำนวน 247 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2549 ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่ายโดยใช้เกณฑ์จากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2548 : 109 ; อ้างอิงมาจาก KreJcie & Morgan 1970 : p.608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 182 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามมาตรฐานวิทยฐานะ ดังนี้

1. ผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 จำนวน 182 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบแบ่งชั้นภูมิ จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามมาตรฐานวิทยฐานะ ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามมาตรฐานวิทยฐานะ

มาตรฐานวิทยฐานะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้อำนวยการชำนาญการ	67	50
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ	180	132
รวม	247	182

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ มาตรฐานวิทยฐานะและประสบการณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิกเออร์ท (Likert 1964) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยคำนวณตามความหมายของคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติ มาก
- 3 หมายถึง ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี จากตำราหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบภาวะผู้นำและได้พิจารณาขีดหลักการ โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมทางสังคมขององค์การตามแนวคิดของเกทเซลส์และกูบา (Getzels and Guba) นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด กำหนดเป็นคำนิยามศัพท์ และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำ โดยครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Chack List) มีจำนวน 3 ข้อ

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน
3. แบบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

แบบที่ 1 ผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก

แบบที่ 2 ผู้นำที่ยึดบุคคลเป็นหลัก

แบบที่ 3 ผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาความเป็นปรนัย และภาษาที่ใช้ตลอดจนคำชี้แจงแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเป็นปรนัย ภาษาที่ใช้แล้วนำมาคำนวณหาค่า IOC เลือกตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ได้ค่า 0.80

4. นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชถึงผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

2. นำแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยการให้ผู้บริหาร โรงเรียนในวันประชุมประจำเดือนผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 3 และรับคืนด้วยตนเองใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 182 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐานเป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวมทุกด้านแล้วแปลผลตามเกณฑ์ของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติออกมากที่สุดหรือบ่อยครั้งที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติออกมากมากหรือบ่อยครั้ง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติออกปานกลางหรือค่อนข้างบ่อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติออกน้อย หรือไม่บ่อยนัก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติออกน้อยที่สุดหรือแทบจะไม่แสดงออก

3. เปรียบเทียบแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระหว่างมาตรฐานวิทยฐานะ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที่ (t - test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าร้อยละ (Percenttage) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

1.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ 2536 : 270 - 271)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum fx$	แทน	ผลรวมของคะแนนเฉลี่ย
n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ล้วน สายยศ 2536 : 273)

$$S.D. = \frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

S.D.	=	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x^2$	=	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum x)^2$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
$n-1$	=	จำนวนตัวแปรอิสระ

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้สูตร (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2548 : 141)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การทดสอบความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบัท (Cronbach) (ล้วน สายยศ 2536 : 273)

โดยใช้สูตร
$$\alpha = \frac{n-1}{n} \left\{ \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right\}$$

เมื่อ	∞	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S^2_i	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S^2_t	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2549 ระหว่างมาตรฐานวิทยฐานะชำนาญการกับชำนาญการพิเศษและระหว่างประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่ำกว่า 10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป โดยใช้ t-test แบบ Independent Sample ใช้สูตร (ศิริชัย พงษ์วิชัย 2537 : 148)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\{n_1 - 1\} + \{n_2 - 1\} S^2_t \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}{n_1 + n_2 - 2}}}$$

Df	=	$n_1 + n_2 - 2$
t	แทน	การทดสอบค่าที (t - test)
$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1
$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S^2_1	แทน	ความแปรปรวนของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S^2_2	แทน	ความแปรปรวนของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
n_2	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2